

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlášené: 03.12.1991

Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1992

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

492

VYHLÁŠKA

ministerstva financí České republiky

ze dne 14. listopadu 1991,

**kterou se stanoví rozsah a podmínky zákonného pojištění
odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla**

Ministerstvo financí České republiky v dohodě se zúčastněnými ministerstvy podle § 16 odst. 1 písm. c) vládního nařízení č. 54/1953 Sb., o provozu na silnicích, ve znění pozdějších předpisů, stanoví:

ČÁST PRVNÍ

Rozsah a podmínky pojištění

§ 1

(1) Zákonné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla uvedeného v § 2 této vyhlášky (dále jen „zákonné pojištění“) vykonává Česká pojišťovna, státní podnik (dále jen „pojišťovna“), a vztahuje se, pokud se dále nestanoví jinak, na odpovědnost za škodu provozovatele i řidiče motorového vozidla,

a) které podléhá evidenci motorových vozidel v České republice, a jde-li o motorové vozidlo, které této evidenci nepodléhá, jehož vlastník anebo ten, kdo má k němu právo hospodaření (dále jen „vlastník“), má trvalé bydliště (sídlo) v České republice, a to bez ohledu na to, kde uvedené vozidlo má trvalé stanoviště v České a Slovenské Federativní Republice (dále jen „tuzemské motorové vozidlo“) a týká se jeho odpovědnosti za škodu způsobenou provozem tuzemského motorového vozidla

1. v České a Slovenské Federativní Republice;

2. v ostatních evropských státech, v Maroku, Tunisku, Iráku, Íránu a Izraeli;

b) které je evidováno nebo má trvalé stanoviště v cizině (dále jen „cizozemské motorové vozidlo“), pokud vstoupí na území České a Slovenské Federativní Republiky v místě, které je v České republice a týká se jeho odpovědnosti za škodu způsobenou jeho provozem v České a Slovenské Federativní Republice.

(2) Za provozovatele motorového vozidla se pro účely této vyhlášky považuje i ten, kdo použije motorové vozidlo bez vědomí nebo proti vůli provozovatele, jakož i fyzická nebo právnická osoba, u které je motorové vozidlo v opravě.

§ 2

(1) Motorovým vozidlem se pro účely této vyhlášky rozumí nekolejové vozidlo s vlastním pohonem, jakož i jiné nekolejové vozidlo bez vlastního pohonu, pro které se vydává technický průkaz vozidla, technické osvědčení vozidla nebo obdobný průkaz (dále jen „technický průkaz“).

(2) Jízdní souprava tvořená motorovými vozidly, motorovým vozidlem a pracovním strojem nebo náradím, se považuje pro účely této vyhlášky za jedno motorové vozidlo. Za jedno motorové vozidlo se však pro účely této vyhlášky nepovažuje jízdní souprava tehdy, jde-li o spojení motorových vozidel vlečným lanem nebo vlečnou tyčí při poskytování pomoci v nouzi, nejde-li o odťah prováděný v rámci podnikatelské činnosti nebo o jízdní soupravu téhož provozovatele.

§ 3

(1) Provozovatel i řidič motorového vozidla, na kterého se vztahuje zákonné pojištění (dále jen „pojištěný“), má právo, aby pojišťovna za něho nahradila v rozsahu a ve výši podle příslušných právních předpisů poškozeným uplatněné a prokázané nároky na náhradu škody způsobené provozem motorového vozidla jinému

- a) na zdraví nebo usmrcením;
- b) poškozením, zničením, ztrátou nebo odcizením věci;
- c) vznikem jiné majetkové újmy;
avšak jen pokud pojištěný za tuto škodu odpovídá podle zákona a pokud se dále nestanoví jinak.

(2) Za škodu způsobenou jinému se považuje také škoda na zdraví nebo smrt provozovatele motorového vozidla, kterým byla škoda způsobena, pokud toto motorové vozidlo v době vzniku skutečnosti, kterou byla škoda způsobena, sám neřídil.

(3) Pojistnou událostí je vznik povinnosti pojištěného nahradit škodu podle odstavců 1 a 2. Rozhoduje-li o této náhradě škody oprávněný orgán, platí, že pojistná událost nastala teprve dnem, kdy rozhodnutí, podle něhož má pojišťovna plnit, nabylo právní moci.

(4) V případě smrti pojištěného nebo zániku právnické osoby má poškozený přímo vůči pojišťovně právo, aby mu škodu nahradila v témže rozsahu, v jakém by mu ji byla povinna nahradit za pojištěného.

§ 4

Pokud se pojišťovna k tomu písemně zavázala, je povinna nahradit v souvislosti s událostí, která je nebo by mohla být důvodem vzniku práva na plnění pojišťovny, za pojištěného náklady

- a) obhajoby v trestním nebo v přestupkovém řízení vedeném proti pojištěnému;
- b) soudního řízení o náhradě škody a právního zastoupení pojištěného;
- c) mimosoudního projednání nároků poškozeného.

§ 5

Pojišťovna nehradí škodu:

- a) na věci, pokud za ni pojištěný odpovídá svému manželu nebo příbuzným v řadě přímé anebo osobám, které s ním žijí ve společné domácnosti;¹⁾
- b) na motorovém vozidle, jehož provozem byla škoda způsobena, jakož i na věcech dopravovaných tímto motorovým vozidlem; byla-li však škoda způsobena na věcech, které měly dopravované osoby s výjimkou osob uvedených pod písmenem a) v době, kdy ke škodě došlo, na sobě nebo u sebe, je pojišťovna povinna škodu nahradit;

- c) kterou pojištěný uhradil nebo se zavázal uhradit nad rámec stanovený právními předpisy nebo nad rámec pravomocného rozhodnutí orgánu příslušného k rozhodnutí o náhradě škody;
- d) vzniklou závodícím a soutěžícím účastníkům při motoristických závodech a soutěžích nebo při přípravných jízdách k nim a ani škodu na motorových vozidlech při nich použitých;
- e) vzniklou československému nebo jinému státu, tuzemským a cizozemským právnickým osobám vynaložením nákladů léčebné péče, dávek nemocenského pojištění a dávek důchodového zabezpečení poskytovaných z důvodů škody na zdraví způsobené provozem motorového vozidla
 1. nebyla-li zjištěna osoba odpovědná za způsobenou škodu (§ 8), nebo
 2. řidiči motorového vozidla, jehož provozem byla škoda způsobena.

§ 6

Zákonné pojištění se nevztahuje na odpovědnost za škody způsobené pracovní činností motorového vozidla jako pracovního stroje s výjimkou škod, které mají příčinu v jeho jízdě.

§ 7

(1) Náhradu platí pojišťovna poškozenému; poškozený však nemá právo na plnění proti pojišťovně, s výjimkou případů uvedených v § 3 odst. 4, v § 8 a v § 9 odst. 2. Nesouhlasí-li pojištěný, aby bylo plněno poškozenému, může složit pojišťovna plnění do notářské úschovy. Pokud pojištěný ani po výzvě a lhůtě určené pojišťovnou jí neoznámí důvodné námitky proti výplatě náhrady škody, pojišťovna jí poškozenému vyplatí.

(2) Má-li pojišťovna vyplatit náhradu poškozenému, kterému vzniklo i právo na plnění vůči pojišťovně ze smluvního pojištění věci zničené, poškozené nebo odcizené při téže pojistné události, je povinnost pojišťovny nahradit podle § 3 odst. 1 za pojištěného škodu na této věci splněna do výše plnění ze smluvního pojištění dnem jeho výplaty.

(3) Nahradil-li pojištěný poškozenému škodu nebo její část přímo, má právo, aby mu pojišťovna vydala to, co takto bezdůvodně získala, a to až do výše, v jaké byla povinna nahradit škodu poškozenému za pojištěného, nejde-li o případy podle ustanovení § 5.

§ 8

(1) Nebyla-li zjištěna osoba odpovědná za škodu na zdraví nebo usmrcením, způsobenou provozem motorového vozidla na území České republiky, má poškozený přímo proti pojišťovně právo, aby mu tuto škodu nahradila.

(2) Podmínkou uplatnění práva podle odstavce 1 je, že orgány dopravní policie škodní událost bezprostředně po jejím vzniku zjistily nebo jim byla účastníkem dopravní nehody bez zbytečného odkladu ohlášena.²⁾

§ 9

(1) Pojišťovna je povinna plnit do 15 dnů po skončení šetření nutného ke zjištění její povinnosti plnit nebo po obdržení pravomocného rozhodnutí o výši náhrady škody. Šetření je skončeno, jakmile pojišťovna s poškozeným dohodla výši náhrady škody.

(2) Dnem, kdy pojišťovna písemně odmítla poškozenému nahradit škodu nebo její část, může poškozený uplatnit své nároky i proti pojišťovně u příslušného soudu.

(3) Nastala-li skutečnost uvedená v odstavci 1 pod písmeny a), c) až e) nebo v odstavci 2 při plnění úkolů právnické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, má pojišťovna právo na náhradu proti právnické osobě.

(4) Proti pojištěnému, který v době, kdy nastala skutečnost, která byla důvodem vzniku pojistné události, byl v prodlení s placením pojistného, má pojišťovna právo na náhradu až do 50 % vyplacených částek.

(5) Výše náhrady, na kterou pojišťovně vznikne právo podle odstavců 1 až 4, nemůže přesáhnout úhrn částek, které pojišťovna vyplatila z důvodu pojistné události.

§ 12

(1) Pokud pojišťovna nahradila za pojištěného škodu, přechází na ni až do výše vyplacených částek právo pojištěného na náhradu škody proti jinému, případně jiné obdobné právo, které mu v souvislosti s jeho odpovědností za škodu vzniklo.

(2) Má-li pojištěný vůči poškozenému nebo jiné osobě právo na vrácení vyplacené částky, na snížení důchodu nebo na zastavení jeho výplaty, přechází toto právo na pojišťovnu, pokud za pojištěného tuto částku zaplatila nebo za něho vyplácí důchod.

(3) Na pojišťovnu přechází též právo pojištěného na úhradu těch nákladů řízení o náhradě škody, které pojištěnému byly přiznány proti odpůrci, pokud je pojišťovna za pojištěného zaplatila.

(4) Pojištěný je povinen bez zbytečného odkladu pojišťovně oznámit, že nastaly okolnosti odůvodňující práva uvedená v předchozích odstavcích a předat jí doklady potřebné k uplatnění těchto práv.

Pojistné za tuzemské motorové vozidlo

§ 13

Za tuzemské motorové vozidlo vzniká povinnost platit pojistné přidělením státní poznávací značky a trvá do trvalého vyřazení motorového vozidla z provozu. Za motorové vozidlo, pro které se státní poznávací značka nepřiděluje (dále jen „motorové vozidlo bez státní poznávací značky“), vzniká povinnost platit pojistné dnem nabytí motorového vozidla a trvá do trvalého vyřazení motorového vozidla z provozu.

§ 14

Povinnost platit pojistné má ten, kdo je v době vzniku této povinnosti zapsán v technickém průkazu jako držitel motorového vozidla (dále jen „držitel“). V ostatních případech má tuto povinnost vlastník motorového vozidla.

§ 15

(1) Pojistné se platí najednou na celý kalendářní rok a je splatné nejpozději do konce února tohoto roku.

(2) Dojde-li do konce února kalendářního roku ke změně v osobě držitele motorového vozidla, je pojistné na celý kalendářní rok splatné nejpozději před zápisem změny držitele tohoto vozidla nebo před převzetím motorového vozidla bez státní poznávací značky.

(3) Vznikne-li povinnost platit pojistné v průběhu kalendářního roku, platí se poměrná část pojistného na dobu od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tato povinnost vznikla, do

konce kalendářního roku. Toto pojistné je splatné do pěti kalendářních dnů od nabytí motorového vozidla a činí nejméně 10 Kčs. Při výpočtu poměrné části pojistného se přihlíží k výši pojistného zaplaceného již podle § 18.

(4) V případě změny držitele nebo vlastníka motorového vozidla vzniká povinnost platit poměrnou část pojistného za dobu, po kterou není prokázáno, že pojistné zaplatil předchozí držitel nebo vlastník.

§ 16

(1) Kdo je povinen platit pojistné, je povinen si je sám vypočíst podle příslušných ustanovení této vyhlášky. Pojistné se platí bez vyzvání převodem z účtu vedeného u peněžního ústavu nebo poštovní poukázkou zvlášť za každé motorové vozidlo. Při placení pojistného převodem z účtu vedeného u peněžního ústavu se platí zvlášť za každé motorové vozidlo, jestliže pojištěný nemá více než 50 motorových vozidel. V dokladu o zaplacení pojistného musí být uvedena státní poznávací značka motorového vozidla, za které se platí pojistné. Nemá-li motorové vozidlo státní poznávací značku, uvede se evidenční číslo přidělené provozovatelem nebo číslo podvozku. Pokud nemá číslo podvozku, uvede se číslo karosérie a není-li ani číslo karosérie, pak číslo motoru.

(2) Pojistné se platí na účet té organizační jednotky pojišťovny, v jejímž obvodu je motorové vozidlo v evidenci, a jde-li o motorové vozidlo bez státní poznávací značky, v jejímž obvodu je trvalé bydliště (sídlo) držitele nebo vlastníka.

§ 17

Placení pojistného za motorová vozidla rozpočtových organizací, okresních úřadů a obcí v České republice upravují zvláštní předpisy.⁵⁾

§ 18

Pojistné za motorové vozidlo se zvláštní státní poznávací značkou

Povinnost platit pojistné má i ten, komu byla přidělena zvláštní státní poznávací značka podle druhu motorového vozidla, pro které byla vydána, a doby, na kterou byla přidělena, nejméně však ve výši pojistného za jeden kalendářní měsíc. Pojistné je splatné nejpozději šestým kalendářním dnem po jejím přidělení. V případě prodloužení platnosti zvláštní poznávací značky je pojistné splatné následující den po prodloužení její splatnosti. Jestliže se zvláštní státní poznávací značka přiděluje na dobu neurčitou, platí se pojistné podle ustanovení § 13 této vyhlášky.

§ 19

(1) Nebylo-li pojistné zaplaceno včas, zvyšuje se o 20 % roční sazby pojistného za každý i započatý kalendářní měsíc prodlení, nejméně však o 20 Kčs a zaokrouhluje se na celé koruny dolů.

(2) V prodlení s placením pojistného je i ten, kdo zaplatil nižší pojistné, než je stanoveno touto vyhláškou.

§ 20

Pojistné za cizozemské motorové vozidlo

(1) Povinnost platit pojistné za cizozemské motorové vozidlo kromě případů uvedených v odstavci 5 vzniká dnem vstupu tohoto vozidla na území České a Slovenské Federativní Republiky. Pojistné se platí na celou dobu pobytu, nejméně však na jeden měsíc, a je splatné dnem vstupu na území České a Slovenské Federativní Republiky. Vybere je pohraniční celnice a odvede je na určený účet

té organizační jednotky pojišťovny, v jejímž obvodu cizozemské motorové vozidlo vstoupilo na území České a Slovenské Federativní Republiky.

(2) Při prodlužování pobytu cizozemského motorového vozidla v České a Slovenské Federativní Republice nad dobu, na kterou bylo zaplaceno pojistné nebo nad dobu platnosti pojištění cizozemské pojišťovny platného pro území České a Slovenské Federativní Republiky, vzniká prvním dnem prodloužené doby povinnost platit pojistné na dobu prodloužení, nejméně však na jeden měsíc. Pojistné je splatné prvním dnem prodloužené doby a platí se pojišťovně, v jejímž obvodu se cizozemské motorové vozidlo v tento den nachází.

(3) Nebylo-li pojistné zaplaceno podle odstavců 1 a 2, vybere je pohraniční celnice v dvojnásobné výši stanovené v § 22 odst. 3 a 4 při výjezdu cizozemského motorového vozidla z území České a Slovenské Federativní Republiky a odvede na určený účet té organizační jednotky pojišťovny, v jejímž obvodu cizozemské motorové vozidlo území České a Slovenské Federativní Republiky opouští.

(4) Platit pojistné podle předchozích odstavců je povinen ten, kdo při vstupu nebo výjezdu má cizozemské motorové vozidlo ve skutečné moci.

(5) Povinnost platit pojistné za cizozemské motorové vozidlo podle odstavců 1 až 4 nevzniká

- a) na dobu, na kterou se prokáže jeho řidič mezinárodní kartou automobilového pojištění platnou v České a Slovenské Federativní Republice;
- b) za motorové vozidlo, na které se vztahuje dohoda uzavřená Kanceláří zákonného pojištění motorových vozidel pro území České a Slovenské Federativní Republiky, podle níž se existence pojištění nemusí prokazovat.

§ 21

Zaplacené pojistné se nevrací.

ČÁST DRUHÁ Sazby pojistného

§ 22

(1) Pro účely placení pojistného podle této vyhlášky se motorová vozidla dělí na skupiny stanovené v odstavcích 2 a 3.

(2) Tuzemské motorové vozidlo včetně motorového vozidla se zvláštní poznávací značkou:

		roční pojistné v Kčs
a)	Jednostopé motorové vozidlo a motorová tříkolka s hmotností do 400 kg, se zdvihovým objemem válců	
	1.	do 50 cm ³ včetně 60,-
	2.	nad 50 cm ³ do 350 cm ³ včetně 120,-
	3.	nad 350 cm ³ 168,-
b)	Osobní automobil do celkové hmotnosti 3500 kg, motorová tříkolka s celkovou hmotností nad 400 kg	
	1.	se zdvihovým objemem válců do 2000 cm ³ včetně nebo na elektrický pohon 288,-
	2.	se zdvihovým objemem válců nad 2000 cm ³ 384,-
c)	Ostatní automobily a pojízdný pracovní stroj se státní poznávací značkou	
	1.	do celkové hmotnosti 3500 kg včetně 840,-
	2.	od celkové hmotnosti 3500 kg do 12 000 kg včetně 1140,-
	3.	nad celkovou hmotnost 12 000 kg 1620,-
d)	Zemědělský nebo lesnický traktor se státní poznávací značkou, pojízdný pracovní stroj bez státní poznávací značky nebo vysokozdvizný vozík 180,-	
e)	Motorový ruční vozík, jednonápravový kultivační traktor nebo traktor, kterému se nepřiděluje státní poznávací značka 60,-	
f)	Autobus určený pro provoz jen v městské hromadné dopravě a trolejbus	
	1.	autobus 1440,-
	2.	trolejbus 720,-
g)	Ostatní autobusy	
	1.	do celkové hmotnosti 5000 kg včetně 1440,-
	2.	nad celkovou hmotnost 5000 kg 1620,-
h)	Přípojně vozidlo	
	1.	určené k tažení motorovými vozidly s výjimkou motorových vozidel uvedených v písmenech a) a e)
		- s celkovou hmotností do 750 kg včetně 60,-
		- s celkovou hmotností nad 750 kg 120,-
	2.	pojistné za přípojně vozidlo určené k tažení motorovými vozidly uvedenými v písmenech a) a e) je zahrnuto v sazbách pojistného za tato vozidla.
i)	Za motorové vozidlo s právem přednostní jízdy nebo motorové vozidlo taxislužby nebo vozidlo určené k půjčování se platí pojistné ve výši jedenapůlnásobku příslušné sazby pojistného podle skupin motorových vozidel uvedených v písmenech a) až h).	

(3) Cizozemské motorové vozidlo, na ktoré sa vzťahuje povinnosť platiť poisťné podľa ustanovení § 20:

	měsíční poisťné za každý i započatý měsíc pobytu v Kčs
a) Jednostopé motorové vozidlo a motorová tříkolka	1000,-
b) Osobní automobil do celkové hmotnosti 3500 kg včetně	3000,-
c) Ostatní motorová vozidla, nelze-li je zahrnout pod písmena a) nebo b)	5000,-
d) Poisťné za přípojně vozidlo určené k tažení motorovými vozidly uvedenými pod písmeny a) až c) je zahrnuto v sazbách poisťného za tato vozidla.	

(4) Za motorové vozidlo určené pro přepravu nebezpečných věcí⁶⁾ se platí poisťné ve výši dvojnásobku příslušné sazby poisťného uvedené podle skupin motorových vozidel uvedených v odstavcích 2 a 3.

ČÁST TŘETÍ Společná ustanovení

§ 23

(1) Řidič motorového vozidla je povinen mít u sebe při jízdě doklad o zaplacení posledního splatného poisťného a předložit jej na výzvu kontrolního orgánu. To neplatí pro řidiče cizozemského motorového vozidla, kterému podle § 20 odst. 5 písm. b) nevzniká povinnosť platiť poisťné.

(2) Dokladem o zaplacení poisťného je výpis z účtu vedeného u peněžního ústavu nebo podací lístek poštovní poukázky nebo podle § 20 odst. 5 písm. a) platná karta automobilového pojištění.

§ 24

(1) Orgány příslušné pro přihlašování motorových vozidel do evidence, pro provádění kontroly silničního provozu a pro vyšetřování dopravních nehod zjišťují, zda poslední splatné poisťné za zákonné pojištění bylo řádně a včas zaplaceno a na zjištěné závady upozorňují pojišťovnu.

(2) Orgány příslušné pro celní odbavování na hraničních přechodech jsou povinny kontrolovat splnění povinností řidiči cizozemských motorových vozidel podle ustanovení § 20.

(3) Kancelář zákonného pojištění motorových vozidel pro území České a Slovenské Federativní Republiky je povinna včas informovat orgány příslušné k celnímu odbavování o tom, ohledně kterých provozovatelů a řidičů cizozemských motorových vozidel byla uzavřena dohoda, podle které se existence jejich pojištění nemusí prokazovat.

§ 25

Od uplatnění práva uvedeného v § 11, 12 a 21 může pojišťovna upustit zčásti nebo zcela, jsou-li pro to důvody hodné zvláštního zřetele. Ze stejných důvodů může pojišťovna upustit od vymáhání částek zvýšení poisťného podle § 19.

§ 26

Není-li touto vyhláškou stanoveno jinak, použijí se přiměřeně příslušná ustanovení těch právních předpisů, které právní vztahy, vznikající z pojištění, upravují.

ČÁST ČTVRTÁ**Závěrečná ustanovení****§ 27**

(1) Právní vztahy z tohoto pojištění vzniklé před účinností této vyhlášky se řídí předcházející právní úpravou.

(2) Pokud však bylo pojistné na rok 1992 zapláceno přede dnem 1. ledna 1992 podle předcházející právní úpravy, musí ten, kdo je povinen platit pojistné, doplatit je do konce února roku 1992 do výše stanovené touto vyhláškou.

§ 28

Zrušuje se vyhláška ministerstva financí České socialistické republiky č. 123/1974 Sb., kterou se stanoví rozsah a podmínky zákonného pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel provozovaného Českou státní pojišťovnou, ve znění vyhlášky č. 137/1990 Sb.

§ 29

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1992.

Ministr:

Ing. Špaček v. r.

- 1) § 115 občanského zákoníku.
- 2) § 3 odst. 2 zákona České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky.
- 3) Vyhláška federálního ministerstva dopravy č. 41/1984 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění vyhlášky č. 248/1991 Sb.
Vyhláška federálního ministerstva dopravy č. 10/1991 Sb., o podmínkách provozu silničních motorových vozidel poháněných stlačeným plynem.
- 4) § 38 odst. 3 písm. a) vyhlášky federálního ministerstva vnitra č. 99/1989 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu).
- 5) Vyhláška federálního ministerstva financí č. 150/1991 Sb., o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací v působnosti České a Slovenské Federativní Republiky.
Vyhláška ministerstva financí České republiky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací.
- 6) § 9 zákona č. 68/1979 Sb., o silniční dopravě a vnitrostátním zasilatelství.
§ 5 až 11 vyhlášky federálního ministerstva dopravy č. 122/1979 Sb., kterou se provádí zákon o silniční dopravě a vnitrostátním zasilatelství.

